

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

DATUM	23 januari 2018	REFERENTIE	Geert Janssen / Marjon Plantinga
ONS NUMMER	81C56BC8	DOORKIESNUMMER	030-2583920 / 030-2582104
NUMMER PS	2018MME40	E-MAILADRES	Geert.janssen@provincie-utrecht.nl / Marjon.plantinga@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Rapportage Luchtkwaliteit Provincie Utrecht 2016	PORTEFEUILLEHOUDER	Pennarts-Pouw

Onderwerp Statenbrief: Rapportage Luchtkwaliteit Provincie Utrecht 2016

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding

Wij maken elk jaar een rapportage om u te informeren over de luchtkwaliteit. Een goede luchtkwaliteit is van belang voor Utrecht Topregio en een gezonde leefomgeving. Bij luchtverontreiniging gaat het over concentraties fijnstof en stikstofdioxide. Dit zijn de stoffen waarvoor in Nederland soms Europese normen overschreden worden. Luchtverontreiniging heeft een negatieve invloed op de gezondheid van mensen, ook bij concentraties onder de normen. Op Europees en nationaal niveau is uitgesproken dat toegewerkt gaat worden naar de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit, die lager liggen dan de Europese normen.

De Rapportage Luchtkwaliteit 2016 geeft aan wat de luchtkwaliteit was in 2016, of er (dreigende) normoverschrijdingen waren en hoe groot de blootstelling was aan luchtverontreiniging. We doen dit voor fijnstof, de fijnere fractie van fijnstof en stikstofdioxide.

Voorgeschiedenis

Wij kiezen ervoor om u jaarlijks te informeren over de luchtkwaliteit in de provincie met een provinciale rapportage luchtkwaliteit. Wij maken hiervoor gebruik van de gegevens uit de landelijke monitoringsrapportage van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In de landelijke rapportage zijn de resultaten voor de provincies globaal weergegeven. Deze provinciale rapportage luchtkwaliteit zoomt in op de resultaten voor de provincie Utrecht.

Essentie / samenvatting:

Vanaf 2009 heeft de provincie Utrecht in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) met andere overheden samengewerkt aan het verbeteren van luchtkwaliteit en in eigen regio gewerkt met het Regionaal Programma Luchtkwaliteit (RSLU). Doel was om te voldoen aan de Europese normen voor luchtkwaliteit.

De belangrijkste conclusie van de Rapportage Luchtkwaliteit is dat we goed op weg zijn richting het halen van de Europese normen. De concentraties van fijnstof en stikstofdioxide in de lucht zijn in de afgelopen jaren gedaald. Dit blijkt uit de metingen van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit en de berekeningen van de monitoring van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In 2009 was nog sprake van circa 1000

overschrijdingspunten van de Europese norm. Momenteel resteert nog één lokale overschrijding van de grenswaarde van stikstofdioxide in het centrum van Utrecht. Een onderzoek van TNO voorspelt dat de autonome ontwikkeling de normoverschrijding in het centrum van Utrecht volgend jaar al oplost. De gemeente Utrecht is in gesprek met het Rijk voor het treffen van extra maatregelen gericht op dit knelpunt. Ten gevolge van de veehouderijsector is de laatste fijnstof overschrijding in 2014 geconstateerd.

In de hele provincie liggen de concentraties fijnstof en de fijnere fractie van fijnstof nog wel boven de advieswaarden van de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO). Volgens de prognose van het RIVM is dit in 2020 ook nog het geval. Met uitzondering van de stedelijke gebieden voldoen de concentraties in 2030 op veel locaties wel aan deze advieswaarden. Daarvoor is het nodig dat vaststaand en voorgenomen Nederlands en Europees beleid wordt uitgevoerd en er geen tegenvallers zijn in de effecten van het beleid. Enkele belangrijke maatregelen zijn dan:

- De nieuwste Europese emissiestandaard voor wegverkeer ook in de praktijk goed uitpakt en handhaving van de real-life Euro normen.
- Uitvoering van de plannen op energie- en klimaatgebied (25% minder CO₂-emissie in 2020. In de regeringsverklaring is voor 2030 inmiddels een doel van 49% minder CO₂ opgenomen, inclusief het sluiten van kolencentrales).
- Oude voertuigen en apparaten (10 jaar oud) vóór 2030 zijn vervangen.
- Handhaving van de mest- en ammoniakemissieregels (mestinjectie; gaswassers) en het treffen van vergelijkbare mest- en ammoniakmaatregelen (als in Nederland en Vlaanderen) in de omliggende landen.
- Regionaal: bevorderen OV en fietsen, bevorderen nul-emissie voertuigen te beginnen met de 'eigen vloot', doorstromingsmaatregelen, bevorderen retrofit binnenvaartuigen en het beperken van emissies door houtstook.

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is inmiddels in afronding. Met deze aanpak is de afgelopen jaren veel bereikt. De provincie heeft maatregelen uitgevoerd waarmee de uitstoot van luchtvervuiling is verminderd: schonere bussen, stimuleren fietsen, verbeteren doorstroming en stimuleren elektrisch rijden en rijden op groen gas. Aanvullend is afgelopen jaar de BOB luchtkwaliteit en het co-creatietraject doorlopen. Als resultaat hiervan is de Samenwerkingsagenda Gezonde Lucht opgezet die ter besluitvorming aan u is voorgelegd.

Luchtverontreiniging heeft een lokale, regionale, nationale en grensoverschrijdende dimensie en vereist daarom actie vanuit alle bestuurslagen. De samenwerking in het NSL heeft laten zien dat een gecoördineerde aanpak waarbij iedere bestuurslaag haar verantwoordelijkheid neemt tot het beste resultaat leidt. Wij dringen daarom zowel bij het Rijk als Europa aan op zinvolle bronmaatregelen, zoals goede randvoorwaarden voor zero emissie vervoer.

Het realiseren van een goede luchtkwaliteit is een belangrijk onderdeel van het aanjaagprogramma Gezonde Leefomgeving. Verder heeft de rapportage een relatie met de Programmatische Aanpak Stikstof en met de Agenda Stad. De maatregelen uit het NSL dragen bij aan vermindering van de stikstofdepositie en aan verbetering van de kwaliteit van de stedelijke leefomgeving.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Informeren over de luchtkwaliteit in de provincie Utrecht.

Financiële consequenties

N.v.t.

Vervolgprocedure/voortgang

De activiteiten van de provincie Utrecht om de luchtkwaliteit te verbeteren zijn onderdeel van de BWM uitvoeringsagenda die in december 2015 door Provinciale Staten is vastgesteld.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,